TORAH OHR • PARSHAS TOLDOS • MAAMAR 3

ביאור על הנ"ל

Explicación de lo anterior

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA
likuteitorah.com/es/torah-ohr/toldos/3/

1 ביאור על הנ"ל

Una explicación de lo anterior.

2 להבין ביאור הדברים ע"פ אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה כו'. הנה אם הוא לשון כאשר.

Para comprender la explicación del asunto [expresado] en el versículo: «Si un hombre diera toda la riqueza de su casa por amor», etc. Ahora bien, "im" (si) es una expresión de "cuando".

שיש אם שאין משמשין בלשון ספק. אלא בלשון ודאי כמו אם כסף תלוה. ואם יהי' [יהיה] היובל כו'

Pues hay un "im" que no expresa duda, sino certeza, como en «Im (cuando) prestes dinero» y «V'im (y cuando) llegue el jubileo», etc.

שאין זה לשון ספק כלל אלא שבודאי יהיה הדבר ויבא ולשון אם אינו אלא לשון כאשר.

En ellos, esto no expresa duda en absoluto; por el contrario, la cosa ciertamente sucederá y tendrá lugar, y la palabra "im" no es sino una expresión de "cuando".

פי' כאשר כסף תלוה את העני לא תהיה לו כנושה וכן כאשר יהיה היובל כו'. וכמו"כ [וכמו כן] אם יתן איש כו'.

Es decir: cuando prestes dinero al pobre, no serás para él como un acreedor; y asimismo, cuando llegue el jubileo, etc. Y del mismo modo: «Si un hombre diera», etc.

פי' כאשר יתן איש כו' שיתן בודאי. והיינו לעתיד (שיתן הוא לשון עתיד) שלע"ל [שלעתיד לבוא] יתן איש את כל הון ביתו.

significa: cuando un hombre dé, etc., que ciertamente dará. Esto se refiere al futuro (pues «yitén», «dará», está en tiempo futuro): que en el Tiempo Venidero un hombre dará toda la riqueza de su casa.

שבזה"ז [שבזמן הזה] אינו בא לידי גילוי להיות בבחי' זו שיתן כל הון ביתו. כ"א לעתיד דוקא.

Pues en esta época no llega a revelarse este nivel, en el que uno da toda la riqueza de su casa; sino únicamente en el Tiempo Venidero.

והענין כי הנה הון ביתו היינו כמו האוצרות והמטמונים שמונחים בתוך הבית. והוא ע"ד מ"ש ובדעת חדרים ימלאון כל הון יקר ונעים.

Y la explicación es la siguiente: «la riqueza de su casa» es como los tesoros y los depósitos ocultos que están guardados dentro de la casa. Esto se relaciona con lo que está escrito: «Y por medio de Daat (conocimiento) se llenan las cámaras de toda riqueza preciosa y agradable».

3 והנה כתיב בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן ובדעת חדרים ימלאון. פי' בחכמה הוא רק עצם בנין הבית לבד שהן אותיות התורה שנק' בתים כנודע.

Ahora está escrito: «Con Jojmá (sabiduría) se construye una casa, con entendimiento se establece, y con Daat (conocimiento) se llenan sus habitaciones». La explicación: «con Jojmá» se refiere únicamente a la construcción misma de la casa, es decir, [se refiere a] las letras de la Torá, que son llamadas «casas», como es sabido.

ובתבונה יתכונן פי' עיקר קיום והעמדת תבנית ותוכן הבית ברבוי חדריו ומוצאיו ומובאיו הוא ע"י הבינה דייקא. אבל בדעת ימלאון כל החדרים בהון יקר כו'.

«Y con entendimiento se establece» significa: el sostén principal y el establecimiento de la forma y el contenido de la casa, con sus numerosas habitaciones, sus salidas y sus entradas, se logran específicamente por medio de Biná (entendimiento). Pero «con Daat» todas las habitaciones se llenan de riquezas preciosas, etc.

ולהבין את כל זה צריך להקדים הקדמה אחת בביאור ענין סדר השתלשלות די"ס [די' ספירות] דאצי' איך הוא סדרם ואופנם.

Para entender todo esto, primero debemos presentar una introducción que explique el orden de la cadena de descenso (hishtalshelut) de las diez Sefirot de Atzilut: cuál es su orden y su disposición.

ומצינו בזה בדברי המקובלים (בע"ח [בעץ חיים] ובפרדס) שני אופנים אשר לכאורה הם כמעט הפכים. האופן הא' שבחי' השתלשלות הם זה תחת זה.

Ahora bien, encontramos sobre esto, en las palabras de los cabalistas (en Etz Chaim y en Pardes), dos modalidades que, aparentemente, son casi opuestas. La primera modalidad es que los niveles de la hishtalshelut están uno debajo del otro.

דהיינו שבחי' בינה נאצלה מבחי' חכמה ובחי' דעת מבחי' בינה. וג' אלו הן ג"ר [ג' ראשונות]. ומהם נאצלו חג"ת [חסד גבורה תפארת] ג"כ ע"ד הנ"ל.

Es decir, el nivel de Biná fue emanado del nivel de Jojmá, y el nivel de Daat, del nivel de Biná. Estas tres son las primeras tres [Sefirot]. Y de ellas fueron emanadas también Jésed (bondad), Guevurá (contención) y Tiféret (belleza), del mismo modo descrito antes.

4 והנה ציור גשמי הלז הוא עד"מ מבשרי אחזה כו'. כמו עשר כחות הנפש שמתלבשים בתוך אברי הגוף שראשית הגילוי הוא בחכמה שהיא בחי' הברקת השכל בבחי' נקודה כו'.

Ahora bien, esta representación física es, a modo de analogía, [como en] "De mi carne percibo", etc.: como las diez facultades del alma que están investidas dentro de los miembros del cuerpo, donde la primera revelación se produce en Jojmá (sabiduría), que es el nivel del destello del intelecto, a modo de punto, etc.

ונק' חכמה כח מ"ה [מה] כו' לפי שעדיין אינה מושגת ונק' בחי' י' נקודה כו' וממנה נמשכת בחי' בינה התפשטות ההשגה באורך ורוחב.

Y Jojmá es llamada "ko'ach mah" (el potencial de "qué"), etc., porque todavía no es aprehendida; y se la llama el nivel de la yud, un punto, etc. Y de ella se extiende el nivel de Biná (entendimiento): la expansión de la comprensión en largo y ancho.

5 והוא בחי' ה' כו' והן הם אב ואם המולידות את המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] כי לפי שכלו והתבוננותו בדבר הוא מוליד אהבה לדבר ההוא או יראה ממנו כו'.

Este es el nivel de la hei, etc. Y estos son el padre y la madre que dan a luz a los atributos emocionales (midot), amor y temor; pues, según su intelecto y su contemplación de una cosa, da lugar a amor por esa cosa o a temor de ella, etc.

וכמו"כ [וכמו כן] למעלה בעולם האצי' בסדר השתלשלות הי"ס [הי' ספירות] בחי' ח"ע [חכמה עילאה] דאצי' היא ראשית הגילוי והיא בחי' י' של שם הוי' שעדיין אינה בבחי' גילוי והחכמה מאין תמצא

Así también arriba, en el Mundo de Atzilut (Emanación), en el orden de la cadena descendente de las diez Sefirot: el nivel de la Jojmá suprema de Atzilut es el comienzo de la revelación, y es el nivel de la yud del Nombre Havaiá, que todavía no está en estado de revelación, «y la Jojmá se encuentra a partir de ayin (nada)»;

ולכן התלבשות אור א"ס בחכמה דוקא ומבחי' חכמה נמשכה בחי' בינה דאצי' שהוא בחי' גילוי ההתפשטות באורך ורוחב הנקי' ה'.

y por eso la Luz Infinita (Or Ein Sof) se inviste específicamente en Jojmá. Y del nivel de Jojmá se prolongó el nivel de Biná de Atzilut, que es el nivel de la revelación de la expansión en longitud y anchura, llamada hei,

6 ונק' אם הבנים. והאופן הב' של סדר ההשתלשלות שהם בציור ג' קווין חח"ן [חכמה חסד נצח] בקו ימין כו'.

y se la llama «la madre de los hijos». Y el segundo modo del orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) es que se disponen en la forma de tres líneas: Jojmá (sabiduría), Jésed (bondad) y Nétzaj (victoria) en la línea derecha, etc.

נמצא לפי סדר זה בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] אין נמשכות זו מזו. וגם המדות כולן אין עיקר המשכתן מן הג"ר [הגי' ראשונות] מאחר שחו"ב [שחכמה ובינה] עומדות בב' קווין מקבילות כו'.

De esto se desprende que, según este orden, los niveles de Jojmá, Biná y Daat (conocimiento) no se derivan unos de otros. Y tampoco ninguna de las midot se deriva principalmente de las tres primeras [Sefirot], ya que Jojmá y Biná están situadas en dos líneas paralelas, etc.

7 והנה עיקר ההפרש שבין ב' הבחי' בסדר ההשתלשלות הנ"ל הוא בב' אופנים. הא' שלפי סדר הא' שחב"ד [שחכמה בינה ודעת] הם זו תחת זו נמצא שהדעת עומד למטה מחו"ב [מחכמה ובינה].

Ahora bien, la diferencia principal entre los dos modos del orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) mencionada arriba consiste en dos aspectos. El primero: según el primer orden, en el que Jojmá (sabiduría), Biná (entendimiento) y Daat (conocimiento) están uno debajo del otro, se sigue que Daat está por debajo de Jojmá y Biná

ולמעלה מחו"ג [מחסד וגבורה] כי הוא הממשיך הארת החו"ב [החכמה ובינה] לחו"ג [לחסד וגבורה]. משא"כ לפי סדר הב' שהם בג' קווין

y por encima de Jésed (bondad) y Guevurá (contención), pues es lo que hace descender la iluminación de Jojmá y Biná a Jésed y Guevurá. En cambio, según el segundo orden, en el que están dispuestas en tres líneas:

נמצא שהדעת הוא בקו האמצעי ואינו עומד תחת חו"ב [חכמה ובינה] רק תחת הכתר והוא ממשיך הארת הכתר לחו"ב [לחכמה ובינה] ולחו"ג [ולחסד וגבורה] כמשי"ת [כמו שיתבאר].

se sigue que Daat está en la línea central y no se encuentra debajo de Jojmá y Biná, sino solo debajo de Kéter (la Corona), y hace descender la iluminación de Kéter a Jojmá y Biná, y a Jésed y Guevurá, como se explicará.

8 והב' שלפי סדר הא' עיקר הולדת ומציאו' [ומציאות] המדות הוא מחו"ב [מחכמה ובינה] ע"י הדעת הממשיך כנ"ל.

Y la segunda: según el primer orden, el nacimiento y la existencia de los atributos emocionales (midot) provienen principalmente de Jojmá y Biná, por medio de Daat, que hace descender [las midot], como se dijo arriba.

משא"כ לפי סדר הב' הן נמשכות מבחי' הכתר ע"י הדעת הממשיך בהן הארת הכתר דוקא. והענין הוא דשניהם אמת.

Pero no es así según el segundo orden: las midot son atraídas desde el nivel de Kéter, por medio de Daat, que hace descender en ellas precisamente la iluminación de Kéter. Y la explicación es que ambas perspectivas son verdaderas.

9 ויובן זה ע"פ מה שנודע שיש ב' בחי' דעת. דעת עליון ודעת תחתון. דעת העליון הוא הנמשך מבחי' הכתר ומחבר ומייחד לחו"ב [לחכמה ובינה] וחו"ג [וחסד וגבורה]

Esto se entenderá a partir de lo sabido: hay dos niveles de Daat (conocimiento), Daat superior y Daat inferior. El Daat superior es lo que se atrae desde el nivel de Kéter (la Corona) y conecta y une Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento), y Jésed (bondad) y Guevurá (contención),

ע"י הארת הכתר ודעת התחתון הוא הדעת המתפשט בתוך המדות להמשיך בהן הארת חו"ב [חכמה ובינה]. וגם הנה נודע שיש ב' בחי' מדות.

por medio de la iluminación de Kéter. El Daat inferior es el Daat que se extiende dentro de las midot, para atraer a ellas la iluminación de Jojmá y Biná. También se sabe que hay dos niveles de los atributos emocionales (midot).

האי מדות שעיקר מציאותן הוא מחו"ב [מחכמה ובינה] עד"מ באדם למטה כשהמדות הן רק לפי השכל שהשכל הוא המולידן וקטן ששכלו קצר כו'.

La primera: midot cuya existencia principal proviene de Jojmá y Biná; a modo de analogía, en el ser humano aquí abajo, cuando las midot dependen únicamente del intelecto, pues es el intelecto el que las engendra; y un niño, cuyo intelecto es limitado, etc.

והבי הוא בחי' המדות שמקורן ושרשן למעלה מן השכל רק שיוצאין ונמשכין דרך השכל וכמ"ש בר"מ [ברעיא מהימנא] דז"א בעתיקא אחיד ותליא כו' וכמ"ש באריכות במ"א:

Y la segunda es el nivel de midot cuya fuente y raíz están por encima del intelecto, aunque solo se manifiestan y se atraen por medio del intelecto; como está escrito en el Ra'aya Mehemna que el Zeir Anpín (los atributos emocionales) está unido a Atika y depende de ella, etc.; y como se explica extensamente en otro lugar.

10 ומעתה יובנו ויבוארו בי' הבחי' בסדר ההשתלשלות על נכון. כי הנה הסדר הבי' שהן בג' קווין כו' היינו בענין המדות שאין עיקר מציאותן מחו"ב [מחכמה ובינה] כי"א מבחי' הכתר שמאיר בהן

Y ahora se comprenderán y explicarán debidamente los dos niveles en el orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut). Pues el segundo orden, en el que están dispuestos en tres líneas, etc., se refiere a los atributos emocionales (midot), cuya existencia principal no proviene de Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento), sino del nivel de Kéter (la Corona), que resplandece en ellos,

וכמאמר דז"א בעתיקא אחיד ותליא הנ"ל והיינו ע"י בחינת דעת העליון הנ"ל שהוא מבחי' הכתר ומחבר ומייחד בחינת חו"ב [חכמה ובינה] כו' שנמצא בחינת הדעת עומד בין חו"ב [חכמה ובינה] ותחת הכתר כו'.

como en la expresión mencionada anteriormente: «Zeir Anpín está unido a Atika y pende de él». Esto ocurre por medio del nivel de Daat superior, mencionado anteriormente, que proviene del nivel de Kéter y conecta y une los niveles de Jojmá y Biná, etc.; de modo que resulta que el nivel de Daat se encuentra entre Jojmá y Biná y debajo de Kéter, etc.

משא"כ סדר הא' היינו בבחינת המדות שמציאותן הוא רק מן השכל והיינו ע"י בחינת דעת התחתון המתפשט בתוך המדות ומאיר בהן הארת חו"ב [חכמה ובינה] כו':

En cambio, el primer orden se refiere al nivel de los atributos emocionales cuya existencia proviene únicamente del intelecto; y esto ocurre por medio del nivel de Daat inferior, que se extiende dentro de los atributos emocionales y hace resplandecer en ellos la iluminación de Jojmá y Biná, etc.

11 ולהבין כל הדברים הנ"ל בתוספת ביאור צריך להבין תחלה בחי' הדעת מהו. ומתחלה נבאר בחי' הדעת התחתון וממנו יובן בחי' דעת העליון. דהנה כבר נתבאר למעלה כי עיקר הולדת המדות הוא מחו"ב [מחכמה ובינה].

Para comprender todo lo anterior con mayor explicación, primero debemos entender qué es el nivel de Daat (conocimiento). Primero explicaremos el nivel de Daat inferior, y a partir de él se comprenderá el nivel de Daat superior. Pues ya se explicó antes que el nacimiento de los atributos emocionales (midot) se origina principalmente en Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento).

12 וצריך להבין בחי' דעת מהו משמש. אך הענין הוא דהדעת בכל מקום הוא מבחי' הפנימית.

Debemos comprender qué función cumple Daat (conocimiento). Pero la cuestión es que Daat, en todas partes, pertenece al nivel de la [dimensión] interior.

וכמו"כ [וכמו כן] כאן בחי' הדעת המתפשט בתוך המדות הוא פנימי' [פנימיות / פנימית] המדות שהוא תכלית הבירור שלהן כי הדעת

Del mismo modo, aquí, el nivel de Daat que se extiende dentro de los atributos emocionales (midot) es la dimensión interior (pnimiut) de los atributos, que constituye su refinamiento último. Pues Daat

היינו התקשרות ומחמת התקשרות בחי' חו"ב [חכמה ובינה] בתוך המדות מברר ומבדיל בין טו"ר [טוב ורע] שלא תהיינה המדות מעורבות טו"ר [טוב ורע] כי המדות בטבען כתולדותן יכולות להיות מעורבות טו"ר [טוב ורע].

significa conexión; y, debido a la conexión del nivel de Jojmá y Biná dentro de los atributos emocionales, los refina y distingue entre el bien y el mal, para que no estén mezclados el bien y el mal en ellos. Pues los atributos emocionales, por naturaleza, tal como nacen, pueden estar mezclados de bien y mal.

13 ולכן יניקת החיצוני' [החיצונים] הן מן המדות כמו אברהם שיצא ממנו ישמעאל כו'. וכמו"כ [וכמו כן] בעבודת ה' מבחי' האהבה וההתפעלות כרשפי אש על ידי ההתבוננות בגדולת ה' בשעת התפלה יוכל לבא אח"כ לידי כעס.

Por lo tanto, las fuerzas externas se nutren de los atributos emocionales (midot), como en el caso de Avraham, de quien surgió Yishmael, etc. Y lo mismo ocurre en el servicio a D'os: desde el nivel del amor y la emoción «como llamaradas de fuego», [que surge] al contemplar la grandeza de D'os durante la plegaria, uno puede llegar después a la ira.

ומוכרח להיות שגם בשעת התפלה היה קצת תערובת זר. שאם היתה בבחי' אלקות לבד שהוא גילוי אור ה' על נפשו בשעת התפלה.

Es necesario que incluso durante la plegaria hubiera una leve mezcla de algo ajeno. Pues, si hubiera sido únicamente del nivel de la Divinidad, que es la revelación de la luz de D'os sobre su alma durante la plegaria,

מאין בא אח"כ לידי כעס וכדומה שהוא בחי' יניקת החיצוני' [החיצונים]. כנודע שאין יניקת החיצונים רק מבחי' אחוריים דשם אלקים שהוא ענין בחי' ההסתר כו'

¿De dónde habría llegado después a la ira y cosas semejantes, que pertenecen al nivel de la nutrición de las fuerzas externas? Como es sabido, las fuerzas externas se nutren únicamente del aspecto posterior (achorayim [parte posterior]) del Nombre Elokim, que corresponds al aspecto de ocultamiento, etc.

(וצ"ע [וצריך עיון] בתניא פכ"ח וצ"ל דמ"ש כאן קצת תערובת זר היינו מצד התלבשות הנה"ב [הנפש הבהמית] והמדות שבה הן הם המעורבות טו"ר [טוב ורע]. ולפי שהנפש האלקי' מלובשת בה כו'. וההוכחה היא שגם בשעת התפלה לא יצאה מנרתקה ומהתלבשותה לגמרי מכל וכל כו'.

(Y esto requiere ser examinado [a la luz de] Tanya, capítulo 28. Y debe decirse que lo que aquí se afirma, «una leve mezcla de algo ajeno», se debe a la investidura en el alma animal, cuyos midot son los que están mezclados de bien y mal; y puesto que el alma divina está investida en ella, etc. Y la prueba es que incluso durante la plegaria no salió por completo, en absoluto, de su envoltura ni de su investidura, etc.

והיינו ממש כמש"ש [כמה שכתוב שם] פכ"ח שהקליפה מתאמצת כו'. וגם מן הראיי' [הראייה] שיתבאר מעובדא דר"ח [דרבי חנינא] ב"ת [בן תרדיון] משמע ג"כ כמ"ש דהתם ג"כ קס"ד שטעה בנפשו מחמת טבעיות נפשו הבהמית שאפשר שסייעה בעבודתו כמשי"ת [כמו שיתבאר]):

Y esto es exactamente lo que está escrito allí, en el capítulo 28: que la kelipá (la cáscara) se esfuerza, etc. También la evidencia que se explicará a partir del episodio de Rabbi Chanina ben Teradyon da a entender lo mismo que se ha dicho, pues también allí se le ocurrió que se había equivocado acerca de sí mismo debido a la naturaleza de su alma animal, que quizá había contribuido a su servicio, como se explicará.)

14 ובזה יובן מעשה דר' [דרבי] יוסי בן קיסמא עם ר' [רבי] חנינא בן תרדיון שאמר תמה אני אם לא ישרפו אותך כו'. והשיבו מן השמים ירחמו וא"ל [ואמר ליה] אני אומר לך דברי טעם כו'.

Con esto se comprenderá el relato de Rabbi Yose ben Kisma con Rabbi Chanina ben Teradyon, [a quien] le dijo: "Me asombraría que no te quemaran", etc. Y él le respondió: "Desde el Cielo tendrán misericordia"; y le dijo: "Te estoy diciendo palabras razonables", etc.

15 וא"ל [ואמר ליה] ר"ח [רבי חנינא] מה אני לחיי עוה"ב [עולם הבא]. וא"ל [ואמר ליה] כלום מעשה כו'. והשיבו מעות פורים וכו' וחלקתים לעניים.

Y Rabbi Chanina le dijo: "¿Qué [destino me espera] en cuanto a la vida del Mundo Venidero?". Y él le dijo: "¿Te ha llegado a las manos algún acto?", etc. Y le respondió: "Dinero de Purim", etc., "y lo repartí entre los pobres".

ע"כ [עד כאן]. ולכאורה מאד תמוה שאלתו מה הוא לעוה"ב [לעולם הבא]. אם הוא מוסר נפשו על קדוה"ש [קידוש השם] שהי' [שהיה] מקהיל קהלו' [קהלות] ברבים לא יהי' [יהיה] לו עדיין חלק לעוה"ב [לעולם הבא].

Fin de la cita. Ahora bien, a primera vista resulta muy desconcertante su pregunta sobre qué [le espera] en el Mundo Venidero: si entrega su vida por la santificación del Nombre de D'os, al convocar reuniones públicas, ¿acaso aun así no tendría parte en el Mundo Venidero?

16 וגם מה שאל ר' [רבי] יוסי כלום מעשה בא לידך. מהו התשובה על שאלתו כו'. אך הענין שהי' [שהיה] ר' [רבי] חנינא בן תרדיון מסופק בעצמו ענין מסירת

Y también, ¿qué preguntó Rabbi Yose: «¿Acaso llegó alguna acción a tus manos?»? ¿Qué respuesta es esa a su pregunta? etc. Pero la cuestión es que Rabbi Chanina ben Teradyon dudaba de sí mismo respecto de entregar

נפשו בשביל עסק התורה אם הוא באמיתות לש"ש [לשם שמים] בלבד אף שהי' [שהיה] צדיק מופלג ולומד לשמה באמת מ"מ לפי שיש בנ"א [בני אדם] שמצד טבעו ומזגו ומדותיו להמשיך חשק ותשוקת כל לבבו אל למוד החכמות.

su vida por dedicarse al estudio de la Torá: si era verdaderamente solo en aras del Cielo. Aunque era un tzadik [justo] sobresaliente y estudiaba verdaderamente por la Torá misma, no obstante, dado que hay personas que, por su naturaleza, su temperamento y sus atributos emocionales (midot), dirigen el deseo y el anhelo de todo su corazón al estudio de las ciencias,

17 ולהיות תמיד מחשבתו ולבו ושכלו דבוק בהן. והרא' [והראיה] מהפילסופים מהאומות הקדמונים שהיו שרים גדולים לא יחסר להם כל מעדני עולם.

y que su pensamiento, su corazón y su intelecto estuvieran siempre apegados a ellas. Y la prueba proviene de los filósofos de las naciones antiguas, que eran grandes dignatarios y no carecían de ninguno de los deleites del mundo,

היו עוזבים כל תענוגי' ועוסקים בכל לבבם ותשוקת נפשם בלמוד החכמות. כל היום והלילה אין מחשבתו פנויה.

[sin embargo,] dejaban todos los placeres y se dedicaban con todo su corazón y con el anhelo de su alma al estudio de las ciencias; todo el día y toda la noche su pensamiento no está libre

18 ולהבין ולהעמיק בענין החכמות ותערב לנפשו ותתענג בהם כ"כ [כל כך] כמו זולתו בכל תענוגי העולם. וזה אינו להם מצד אמונתם

[al buscar] comprender y profundizar en el asunto de las ciencias, estas resultan gratas a su alma y se deleita en ellas tanto como otro [se deleita] en todos los placeres del mundo. Y esto no se debía en ellos a su fe,

שהם היו גוים עובדי כוכבים שאין להם שום הכרח ואמונה שיגרום להם סבת עסקם בחכמותיהם בתכונה ותשבורת ופילסופיא חכמת החיצוני' [החיצונים] תענוג נפלא כ"א מצד מזג טבעם מאד תכריח בחשק נפלא שנולד בטבע כזה.

pues eran gentiles adoradores de las estrellas, que no tenían ninguna obligación ni creencia que les hiciera experimentar un deleite extraordinario al dedicarse a sus ciencias —la astronomía, las matemáticas y la filosofía, la sabiduría externa—; sino únicamente debido al temperamento de su naturaleza, que los impulsaba con gran fuerza mediante un deseo extraordinario, nacido de una naturaleza así.

19 ויש מהם נולד במזג אחר שלא יתאווה ויחשוק לחכמות אף כי יבינם אין לו תענוג להשים מחשבתו בהם אפי' [אפילו] רגע אחת רק אחר שרירות לבו רק רע כל היום לזאת תכלה נפשו.

Y hay entre ellos quien nace con un temperamento distinto, que no anhela ni desea las ciencias; aunque las comprenda, no encuentra placer en dirigir su pensamiento hacia ellas ni siquiera por un instante, sino que sigue únicamente la obstinación de su corazón: «solo el mal todo el día»; esto es lo que anhela su alma.

20 וסבת זה הוא מצד המרות. יש שגובר בו מרה הלבנה שאין ביכלתו לצמצם מחשבתו בדבר א' אף שהוא שכלי ולא יתענג בו כלל.

Y la causa de esto son los humores. Hay quien tiene predominio de la bilis blanca y no puede concentrar su pensamiento en una sola cosa, aunque se trate de algo intelectual, y no encuentra en ello ningún deleite.

ויש שגובר בו מרה שחורה בתולדתו תשתוקק נפשו מאד אל החכמה כל חפציה לא ישוו בה כאש' [כאשר] כ"ז [כל זה] מבואר בח"פ [בשמונה פרקים] להרמב"ם [להרבי משה בן מימון] ע"ש פ"ח [פרק ח'].

Y hay quien tiene predominio de la bilis negra desde su nacimiento: su alma anhela intensamente la sabiduría; «todos los [demás] deseos no pueden compararse con ella»; todo esto está explicado en Los ocho capítulos del Rambam; véase allí, capítulo 8.

21 ולכן גם בישראל ימצא טבעיים מחולקים כמותם. אך שתמשיך נפשו לדבר הנהוג בישראל כמו ענין למוד התורה שבע"פ [שבעל פה]. יחשוק נפשו ולבו להגות בה יום ולילה לא ישבות.

Por lo tanto, también entre los judíos se encontrarán temperamentos diversos como los de ellos; pero [en un judío] su alma se sentirá atraída por algo habitual entre los judíos, como el estudio de la Torá Oral: su alma y su corazón ansiarán meditar en ella día y noche, sin cesar.

ולפיכך ר"ח [רבי חנינא] ב"ת [בן תרדיון] היה ירא שמא גם מצד טבעו גופני' גורם לו מסירת נפשו בעד החכמה אף שבודאי אינו אלא מעט מזעיר מ"מ אין זה להי' לבדו כו'.

Por eso, Rabí Chanina ben Teradyon temía que quizá también su naturaleza corporal estuviera causando su autosacrificio (mesirut néfesh) por la sabiduría. Aunque ciertamente fuera apenas una mínima parte, aun así, esto no era «solo para Havaiá», etc.

22 ושאל מרי [מרבי] יוסי היאך הוא משיג בו. אם הוא מנוחלי העוה"ב [העולם הבא] שאין בלבו אלא אחד כו'. והשיבו זה לא יבורר כ"א אם בא מעשה לידך.

Y le preguntó a Rabbi Yose cómo podía averiguar esto acerca de sí mismo: si estaba entre quienes heredan el Mundo Venidero, en cuyo corazón no hay sino Uno, etc. Y él le respondió: esto solo puede aclararse si te llega una acción a las manos.

פי' נסיון שהחילוק בו שאם הוא מצד טבע הגוף אף שיחשוק חשק נפלא עכ"פ [על כל פנים] לא יגיע למס"נ [למסירות נפש] כו' ואמר לו שמעות פורים כו'

Es decir, una prueba en la que [reside] la distinción: si proviene de la naturaleza del cuerpo, aunque desee con un deseo extraordinario, de todos modos no llegará al autosacrificio (mesirut néfesh), etc. Y le dijo que el dinero de Purim, etc.,

שהוא ענין פיזור ממון שזה אות ומופת שאין במס"נ [במסירות נפש] שלו אפילו שרש המרה כו'. שמדת המרה שחורה הנ"ל גורמת מדת הקמצנות.

que consiste en distribuir dinero; esto es una señal y una prueba de que en su autosacrificio no había siquiera una raíz de ese humor corporal, etc. Pues la cualidad de la bilis negra mencionada antes provoca la tacañería,

23 והמרה הלבנה הפיזור כו' לכן השיבו א"כ מחלקך יהא חלקי שמזה מובן שמס"נ [שמסירות נפש] על התורה הוא רק לפי שאין בלבו אלא אחד ואין בו תערובת טבעית כלל.

y la bilis blanca [causa] la distribución [de dinero], etc. Por eso le respondió: "Si es así, que mi porción sea de tu porción". De esto se entiende que su autosacrificio (mesirut néfesh) por la Torá se debe únicamente a que en su corazón solo está el Uno, y no hay en él ninguna mezcla natural.

ומכ"ז [ומכל זה] מובן שיוכל להיות במדות הנפש בחי' תערובת שאפי' [שאפילו] במדה שנראה ודאי טוב גמור יוכל להיות שיש בזה עדיין קצת תערובת כו'.

De todo esto se entiende que puede haber una mezcla en los atributos emocionales (midot) del alma, de modo que incluso en una midá que parece sin duda completamente buena, todavía puede haber en ella una leve mezcla, etc.

ולכן כדי שיהי' [שיהיה] בירור המדות לתכליתן הוא ע"י בחי' הדעת. והיינו שהוא ממשיך פנימי' [פנימיות / פנימית] המדות

Por lo tanto, para que las midot sean refinadas hasta su [grado] último, esto se logra mediante el nivel de Daat (conocimiento); es decir, este hace brotar la dimensión interior de las midot.

כי עיקר תערובת טו"ר [טוב ורע] זה שייך בחיצוני' הלב משא"כ בבחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] הלב כו' (עיין מש"ל [מה שכתוב לעיל] בסוף ד"ה להבין ענין הברכות כו').

Pues esta mezcla de bien y mal concierne principalmente a la dimensión exterior del corazón, pero no así al nivel de la dimensión interior del corazón, etc. (Véase lo escrito más arriba, al final del discurso que comienza "Para comprender el asunto de las bendiciones", etc.).

והנה כ"ז [כל זה] בבחי' דעת התחתון המתפשט במדות אהוי"ר [אהבה ויראה]. שהדעת הזה הוא תחת הבינה ואהבה שנולדה מהבינה והדעת נק' אהבת עולם.

Ahora bien, todo esto corresponde al nivel del Daat inferior, que se extiende a las midot de amor y temor. Pues este Daat está por debajo de Biná (entendimiento), y el amor que nace de Biná y Daat se llama ahavas olam [amor mundano].

ובזוהר נק' אהבה זוטא. ומתוך זה נוכל להבין ג"כ בבחי' דעת העליון. כי הנה יש ב' מיני מדות.

Y en el Zohar se lo llama ahavah zuta [amor menor]. A partir de esto también podemos comprender el nivel del Daat superior. Pues hay dos clases de midot.

הא' המדות הנולדי' מהשכל וכשהם נולדים ונמשכים מהשכל ע"י הדעת אז הם בבחי' פנימיות ובבירור יותר מכל סיג.

La primera: las midot que nacen del intelecto; cuando nacen y son atraídas desde el intelecto por medio de Daat, se encuentran en un estado de interioridad y están más refinadas, más [libres] de toda escoria.

24 והב' הם המדות שלמעלה מהשכל. ונק' אהבה רבה שיש בכל נפש. ולמעלה הוא בחי' מדות שבכתר חו"ג [חסד וגבורה] דא"א

Y el segundo son los atributos emocionales (midot) que están por encima del intelecto; [este amor] se llama ahavá rabá (amor grande), que está en cada alma. Y arriba, es el nivel de los atributos emocionales dentro de Kéter: Jésed y Guevurá de Arij Anpín,

שהם למעלה מהשכל שהוא חו"ב [חכמה ובינה] רק שנמשכים דרך מעבר בחו"ב [בחכמה ובינה]. והם נמשכים ע"י הדעת שעומד בקו האמצעי. מכוון תחת הכתר.

que están por encima del intelecto, es decir, Jojmá y Biná, aunque se extienden pasando por Jojmá y Biná. Y se extienden por medio de Daat (conocimiento), que está en la línea central, alineado directamente debajo de Kéter.

משא"כ חו"ב [חכמה ובינה] הם חח"ן [חכמה חסד נצח] מימין בג"ה [בינה גבורה הוד] משמאל לכן ע"י הדעת זה נמשכים המדות דכתר שהם מדות שלמעלה מהשכל להיות נמשכין בז"א.

Mientras que Jojmá y Biná son Jojmá, Jésed y Nétzaj a la derecha [y] Biná, Guevurá y Hod a la izquierda. Por lo tanto, por medio de este Daat, los atributos emocionales de Kéter, que están por encima del intelecto, se extienden para llegar a Zeir Anpín (los atributos emocionales).

ולמטה הוא הגילוי במדות שבלב כו' ובחי' אה"ר [אהבה רבה] זו ישנה ג"כ בכל א' וכמ"ש בתניא (ס"פ מ"ו) ע"פ בהמות הייתי עמך בהמות לשון רבים כו' דעת העליון הכולל חו"ג [חסד וגבורה] כו' ע"ש.

Y abajo, esto se revela en los atributos emocionales del corazón, etc. Y este nivel de ahavá rabá también está presente en cada persona, como está escrito en Tanya (final del capítulo 46), a propósito del versículo: "Fui como las bestias junto a Ti" —behemot está en plural, etc.; el Daat supremo, que incluye Jésed y Guevurá, etc.; véase allí.

וזהו ענין רבקה שהוא בחי' קשר וחבור של שלש או ארבע בקר יחד להיותה בחי' אה"ר [אהבה רבה] שהוא המדות שלמעלה מהשכל שהם בחינת התכללות כל המדות יחד ואין בהם התחלקות כלל

Y este es el concepto de Rivkah: el nivel de la unión y la atadura de tres o cuatro reses juntas; pues ella es el nivel de ahavá rabá, es decir, de los atributos emocionales que están por encima del intelecto, en los que todos los atributos emocionales se incluyen unos en otros, sin ninguna división entre ellos.

(וכנ"ל שדעת כולל חו"ג [חסד וגבורה] שהן תרין עטרין הנמשכים מכתפין דאריך) כי בהמדות שעיקר התהוותן הוא מהשכל שייך התחלקו' [התחלקות] המדרגה

(Y como se dijo antes, el Daat incluye Jésed y Guevurá, que son las "dos coronas" que se extienden desde los "hombros" de Arij Anpín). Pues en los atributos emocionales cuya formación se origina principalmente en el intelecto, sí se da una división de niveles,

כי אותו השכל שמוליד אהבה הוא אינו אותה ההשכלה המוליד יראה ואותו השכל שמוליד יראה אינו המוליד אהבה.

pues el intelecto mismo que da origen al amor no es la misma comprensión que da origen al temor, y el intelecto que da origen al temor no es el que da origen al amor.

ולכן המדות הנולדים מהן הן בחי' ענפין מתפרדין זמ"ז [זה מזה] משא"כ בלמעלה מהשכל אין שייך התחלקות כלל והוא ע"ד ההפרש בין עולם העקודים לעולם הנקודים.

Por lo tanto, los atributos emocionales que nacen de ellos son como ramas que se separan unas de otras; en cambio, en lo que está por encima del intelecto no se aplica ninguna división. Y esto es semejante a la diferencia entre el Mundo de Akudim y el Mundo de Nekudim:

שבעקודי' כל הע"ס [העשר ספירות] עקודי' [עקודים] בכלי' [בכלים / בכלי] א' ואין בהם התחלקות כלל. משא"כ בנקודים הם י' נקודות מחולקי'.

que en Akudim [unidos] las diez Sefirot están ligadas en una sola vasija y no hay entre ellas división alguna; mientras que en Nekudim [puntos] son diez puntos separados.

והיינו משום כי נקודים הוא מבחינת חכמה (כי בענין טנת"א [טעמים נקודות תגין אותיות] הנקודות בחינת חכמה כו') ושם שייך התחלקות אבל העקודים הוא מבחי' כתר דשם הוא למעלה מההתחלקות.

Y esto se debe a que Nekudim corresponde al nivel de Jojmá (pues, en el conjunto de taamim, nekudot, tagin y otiot [acentos, puntos vocálicos, coronillas y letras], los nekudot corresponden al nivel de Jojmá, etc.), y allí es posible la división; pero Akudim corresponde al nivel de Kéter (la Corona), pues allí está por encima de la división.

ולכן בחי' המדות שלמעלה מהשכל הנק' אה"ר [אהבה רבה] שיש בכל נפש זה נק' בחי' רבקה שהוא קשר וחבור כמה בהמות דר"ל [דרוצה לומר] התכללות המדות יחדו ממש.

Por lo tanto, el nivel de los atributos emocionales (midot) que está por encima del intelecto, llamado ahavah rabbah [gran amor], que se encuentra en toda alma, es llamado el nivel de Rivkah: una atadura y unión de varios animales; es decir, la verdadera integración de los atributos emocionales entre sí.

וז"ש [וזהו שכתוב] ותרד העינה יש לפרשו כפשוטו לי' [לשון] ירידה ממש כי החכ' [החכמה] נק' מעיין. כי והחכמה מאין תמצא מבחי' כתר כמו המעיין הנובע מתחת לארץ. ונהר הוא בחי' בינה.

Y esto es [el significado de] lo escrito: "Y ella descendió al manantial". Puede explicarse según su sentido literal, como una expresión de descenso efectivo, pues Jojmá es llamada "manantial", ya que "Jojmá se encuentra a partir de ayin [la nada]", del nivel de Kéter, como un manantial que brota de debajo de la tierra. Y un río es el nivel de Biná (entendimiento).

והנה לגבי רבקה שהם המדות שבכתר א"כ ההמשכה בחו"ב [בחכמה ובינה] נק' ותרד העינה (ועמ"ש בפי' ויוציאנו ה' אלקינו ממצרים. או"א [אבא ואימא] שהלבישו לזרועות דא"א כו') ותמלא כדה היינו כ"ד ספרין דאורייתא.

Ahora bien, con respecto a Rivkah, que son los atributos emocionales de Kéter, la extensión hacia Jojmá y Biná se llama entonces "y ella descendió al manantial" (véase también lo escrito en la explicación de "Y Havaiá nuestro D'os nos sacó de Egipto": Aba e Ima (Jojmá y Biná), que revistieron los brazos de Arij Anpín, etc.). "Y llenó su cántaro (kadá)": esto alude a los veinticuatro (kad) libros de la Torá,

דאורי' [דאורייתא] מחכמה נפקת. ובעבודה הוא שע"י האה"ר [האהבה רבה] ממשיכים התגלות אור א"ס בחכמה ובתורה דמחכמה נפקת.

pues la Torá brota de Jojmá. Y en el servicio Divino, esto significa que mediante ahavah rabbah se atrae la revelación de la Luz Infinita (Or Ein Sof) hacia Jojmá y hacia la Torá, que brota de Jojmá.

ותעל כי באמת ירידה זו עלייה היא כי פי' אורייתא מחכמה נפקת היינו שהתגלותה היא מחכמה

"Y ella subió": pues, en verdad, este descenso es un ascenso. Porque el significado de "la Torá brota de Jojmá" es que su revelación proviene de Jojmá,

אבל שרשה למעלה מהחכמה כי תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם תר"ך עמודי אור שהם בחי' כתר וא"כ התורה נמשכת מחכ' [מחכמה] שבכתר

pero su raíz está por encima de Jojmá. Pues las 613 mitzvot de la Torá, junto con las siete mitzvot rabínicas, son los 620 pilares de luz, que corresponden al nivel de Kéter; por lo tanto, la Torá se extiende desde la Jojmá que está en Kéter,

שהיא גבוה מבחי' המדות שבכתר הנק' רבקה של שלש בקר כנ"ל (ועמ"ש במ"א בענין תנופת שתי הלחם ע"ג שני הכבשים):

que es más elevado que el nivel de los atributos emocionales (midot) dentro de Kéter (la Corona), llamado Rivkah de las tres reses, como se explicó arriba. (Y véase lo escrito en otro lugar acerca de la ceremonia de mecer los dos panes sobre los dos corderos.)

25 וזהו מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. והיינו להיות שאהבה זו היא בחי' אה"ר [אהבה רבה] ששרשה למעלה מהשכל ע"כ לא ישקיטו המים

Y esto es [lo que significa] «Muchas aguas no pueden apagar el amor». Es decir, puesto que este amor es el nivel de ahavah rabbah [amor grande], cuya raíz está por encima del intelecto, por eso las muchas aguas

רבים והנהרות שהן השגות אלקות הנמשכים מחו"ב [מחכמה ובינה] דאצי' את האהבה זו כיון ששרשה למעלה מכל ההשגות ונמשכה מבחי' דעת עליון הממשיך בחי' מדות שבכתר כו'.

y los ríos —que son comprensiones de la Divinidad que se derivan de Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento) del Mundo de Atzilut (Emanación)— no pueden apagar este amor, puesto que su raíz está por encima de todas las comprensiones y se deriva del nivel de Daat (conocimiento) superior, que hace descender el nivel de los atributos emocionales (midot) de Kéter (la Corona), etc.

אך אם יתן איש את כל הון ביתו בוז יבוזו לשון ביזה ושלל כי ביתו קאי על אותיות התורה דכתיב בחכמה יבנה בית.

Pero «Si un hombre diera toda la riqueza de su casa… boz yavuzu» —una expresión de saqueo y botín—. Pues «su casa» se refiere a las letras de la Torá, como está escrito: «Con Jojmá se construye una casa».

26 והון ביתו היינו מ"ש ובדעת חדרים ימלאון כל הון יקר ונעים והיינו בחי' דעת העליון שממשיך גילוי בחי' הכתר שלמעלה מהחכמה.

Y «la riqueza de su casa» es lo que está escrito: «Y por el Daat (conocimiento) se llenan las cámaras de toda riqueza preciosa y agradable»; esto es el nivel del Daat superior, que hace descender la revelación del nivel de Kéter (la Corona), que está por encima de Jojmá (sabiduría).

ודעת זה מחבר חו"ב [חכמה ובינה] שהם תושב"כ [תורה שבכתב] ותושבע"פ [ותורה שבעל פה] וממשיך בהן אור הכתר דהיינו להיות גילוי רצון העליון איך לעשות הסוכה והציצית והתפילין.

Y este Daat conecta Jojmá y Biná (entendimiento), que son la Torá Escrita y la Torá Oral, y hace descender en ellas la luz de Kéter; es decir, que se revele la Voluntad suprema: cómo hacer la sucá, los tzitzit y los tefilín.

ולכן גם בחי' אה"ר [אהבה רבה] הנ"ל תתרוה צמאונה ע"י גילוי זה כיון שהוא ג"כ המשכת דעת עליון ולא עוד

Por lo tanto, también el nivel de ahavah rabbah [amor de gran intensidad] mencionado antes verá saciada su sed mediante esta revelación, pues también ella es una emanación del Daat superior. Y no solo eso,

אלא שהוא המשכה מבחי' גבוה יותר הרבה מהמשכת המדות שלמעלה מהשכל כי המדות הם בחי' ז"ת [ז' תחתונות] דא"א.

sino que es una emanación de un nivel mucho más elevado que la emanación de los atributos emocionales (midot) que están por encima del intelecto, pues las midot son el nivel de las siete inferiores [Sefirot] de Arich Anpin,

אבל הון ביתו הוא התורה זהו בחי' ג"ר [ג' ראשונות] דא"א (ועמ"ש בדרוש השופר שהכתר הוא ממוצע בין המאציל לנאצלים שיש בו מבחי' תחתונה שבמאציל והוא בחי' ג"ר [ג' ראשונות] דא"א.

mientras que «la riqueza de su casa», que es la Torá, es el nivel de las tres primeras [Sefirot] de Arich Anpin. (Y véase lo escrito en el discurso sobre el shofar: que Kéter es intermediario entre el Emanador y los emanados, pues tiene [algo] del nivel más bajo del Emanador, y este es el nivel de las tres primeras de Arich Anpin;

ויש בו בחי' שרש הנאצלים והוא מז"ת [מז' תחתונות] ע"ש. וא"כ מובן איך שבחי' זו דהון ביתו הנמשך ע"י התורה שהוא מבחי' ג"ר [ג' ראשונות] גבוה לאין קץ גם מבחי' המדות שלמעלה מהשכל שהן בחי' ז"ת [ז' תחתונות] כו'.

y tiene el nivel de la raíz de los emanados, que corresponde a las siete inferiores; véase allí. Así pues, se entiende cómo este nivel de «la riqueza de su casa», que se hace descender por medio de la Torá y proviene de las tres primeras, es infinitamente más elevado incluso que el nivel de las midot que están por encima del intelecto, las cuales son el nivel de las siete inferiores, etc.

וזהו ותרד העינה כו' ותעל שהיא עלייה גדולה למעלה מבחי' רבקה. וביאור הענין שדעת זה שנמשך ע"י התורה דהיינו מ"ש הון ביתו גבוה מבחי' דעת הממשיך אה"ר [אהבה רבה] יובן עם מ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' שמות ע"פ

Y esto es «Y descendió al manantial», etc., «y subió»: esto constituye un gran ascenso, por encima del nivel de Rivkah. La explicación del asunto —que este Daat que se hace descender por medio de la Torá, es decir, aquello que está escrito, «la riqueza de su casa», es más elevado que el nivel del Daat que hace descender ahavah rabbah— se comprenderá a partir de lo escrito en el Likkutei Torah del Arizal, Parshas Shemos, sobre el versículo

כי סר לראות שבחי' דעת הכולל תרין עטרין עם היותן מדות דכתר הוא למטה מבחינת דעת הכולל תרין אחסנתוי דאו"א [דאבא ואימא] כו' שממשיך ב"פ [בי פעמים] קדמאין שהם בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] שבחו"ג [שבחסד וגבורה] דא"א.

«[Y Havaiá vio] que se apartó para mirar»: el nivel del Daat que incluye las «dos coronas», aunque estas son las midot de Kéter, está por debajo del nivel del Daat que incluye las «dos herencias» de Aba e Ima, etc., que hace descender las dos primeras articulaciones, que son el nivel de Jojmá, Biná y Daat dentro del Jésed y la Guevurá de Arich Anpin.

ועמ"ש בפ' ראה אנכי נותן בענין יום יום יעמס לנו כו' ע"ש. ויובן שייכות ש"י עולמות לדעת זה. וגם דעת זה שרשו עוד גבוה יותר דהיינו מתקון ואמת כו'. וז"ש [וזהו שכתוב] תורת אמת כו').

Y véase lo escrito en la parashá Reé, [sobre] "Mira, pongo delante de ustedes", acerca de "Día tras día Él nos carga", etc.; véase allí. Se comprenderá la relación de los 310 mundos con este Daat. Además, la raíz de este Daat es aún más elevada, pues proviene del tikún "y verdad", etc. Y este es [el sentido de] lo escrito: "la Torá de la verdad", etc.)

ובכ"ז [ובכל זה] יובן מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] דחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום. דצ"ל מספר מאה דוקא. אלא

Con todo esto se comprenderá lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: que la persona está obligada a recitar cien bendiciones cada día. [¿Por qué] debe ser precisamente el número cien? Pero

כי פי' א"ת [אל תקרי] מה אלא מאה כי מה היינו בחי' מלי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וצריך להמשיך מבחי' סוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין].

la explicación es: "No leas mah (qué), sino meá (cien)". Pues mah es el nivel de Maljut, la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin); y es necesario hacer descender el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) hacia memalé kol almin.

והוא ע"י הכתר שהוא הממוצע בין המאציל לנאצלים. ולכן צ"ל מאה ברכות דוקא להמשיך מע"ס [מעשר ספירות] דא"א הכלולים מעשר

Y esto se realiza por medio de Kéter, que es el intermediario entre el Emanador y los emanados. Por eso deben ser precisamente cien bendiciones, para hacer descender desde las diez Sefirot de Arij Anpín, [cada una] compuesta de diez,

דהיינו שיהי' [שיהיה] ההמשכה גם מג"ר [מגי ראשונות] דא"א כנ"ל. וזהו ונאם הגבר הוקם ע"ל שהע"ן מורה על ז"ת [זי תחתונות]. והלמ"ד על ג"ר [גי ראשונות].

es decir, para que el descenso llegue también desde las tres primeras [Sefirot] de Arij Anpín, como se explicó antes. Y este es [el sentido de] "El dicho del hombre elevado en lo alto (al)", pues la ayin indica las siete inferiores, y la lamed, las tres primeras.

(ובזה יובן משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] שהיו מתים ק' אנשים בכל יום עד שתקן דוד מאה ברכות. וצ"ל השייכות שע"י המאה ברכות פסקו מלמות).

(Y con esto se comprenderá lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: que cien personas morían cada día hasta que David instituyó cien bendiciones. Y debe explicarse la relación: cómo, por medio de las cien bendiciones, dejaron de morir).

אך הענין כי הנה ע"י גילוי זה דסוכ"ע יהיה תח"ה [תחיית המתים] לע"ל [לעתיד לבוא]. והנה ענין תחיית המתים שיהיה גוף עם קרביים ומעיים וחי וקים לעולם בלי אכילה ושתיה.

Pero la explicación es que, mediante esta revelación de sovev kol almin, tendrá lugar la Resurrección de los Muertos en la Era Venidera. Ahora bien, la idea de la Resurrección de los Muertos es que habrá un cuerpo con entrañas e intestinos, que vivirá y perdurará para siempre sin comer ni beber.

ואיך הוא זה אלא ע"י שיהי' [שיהיה] גילוי סוכ"ע דקמיה שוה רוחניות וגשמיות ממש. ע"כ גם הגוף יוכל לחיות מזה.

¿Y cómo puede ser esto, si no es por medio de una revelación de sovev kol almin, ante la cual lo espiritual y lo físico son verdaderamente iguales? Por eso también el cuerpo podrá vivir de esto.

27 ועד"מ באדם יש ב' מיני המשכות. הא' בבחי' פנימיות השכל במוח. ומדות בלב. כח המעשה ביד כו'.

Y, a modo de analogía, en el hombre hay dos tipos de transmisión. La primera es de carácter interior: el intelecto en el cerebro, los atributos emocionales (midot) en el corazón y la facultad de actuar en la mano, etc.

והב' בחי' מקיף והוא הרצון והמחשבה שישנו אפילו ברגל שמיד כשרוצה להניע רגלו תתנענע רגלו כו'.

Y la segunda es el nivel envolvente (makif): la voluntad y el pensamiento, que están presentes incluso en el pie, pues en cuanto quiere mover el pie, este se mueve, etc.

ואע"פ [ואף על פי] שהרגל אינו כלי לגילוי המחשבה מ"מ פועל בו המחשבה וזהו בחי' מקיף. ועד"ז גם הגוף הגשמי יקבל חיות וקיום למזון מאור א"ס ב"ה ממש ודי"ל [ודי למבין]:

Y aunque el pie no es una vasija para la revelación del pensamiento, no obstante, el pensamiento actúa sobre él; y este es el nivel envolvente. Del mismo modo, también el cuerpo físico recibirá fuerza vital y existencia, como alimento, de la mismísima Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea. Y esto basta para comprender.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY-NC 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Sinagogas, escuelas y proyectos sin fines de lucro pueden copiarla, imprimirla y compartirla libremente, y pueden pedir donaciones para cubrir el costo de impresión; nunca puede venderse. Citen a Kehot Publication Society y likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/torah-ohr/toldos/3/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak